

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

PADOME

Padomes secinājumi par ES stratēģisko pieeju starptautiskajām kultūras attiecībām un rīcības satvars

(2019/C 192/04)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ŅEMOT VĒRĀ:

1. UNESCO Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu (2005) ⁽¹⁾;
2. Padomes secinājumus par ES stratēģisko pieeju starptautiskajām kultūras attiecībām (2017. gada 23. maijs) ⁽²⁾;
3. Jauno Eiropas Konsensu par attīstību: “Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne” (2017. gada 7. jūnijs) ⁽³⁾;
4. Padomes secinājumus par nepieciešamību kultūras mantojumu izvirzīt priekšplānā dažādās politikas jomās Eiropas Savienībā (2018. gada 23. maijs) ⁽⁴⁾;
5. Padomes secinājumus par Kultūras darba plānu 2019.–2022. gadam (2018. gada 27. novembris) ⁽⁵⁾;

PAUŽOT GANDARĪJUMU PAR:

6. Eiropas Komisijas un Augstās pārstāves kopīgo paziņojumu “Starptautisko kultūras attiecību ES stratēģijas veidošana” (2016);
7. Komisijas paziņojumu “Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai” (2018);

ŅEMOT VĒRĀ:

8. 2018. gada jūlija ziņojumu par pašreizējo stāvokli partnerattiecībās starp ES valstu kultūras institūtu (EUNIC) kopām un ES delegācijām un tā ieteikumus ⁽⁶⁾;
9. “Eiropas kultūras centru” projekta uzsākšanu ar mērķi testēt un īstenot inovatīvus modeļus sadarbībai starp Eiropas dalībniekiem un vietējām ieinteresētajām personām trešajās valstīs ⁽⁷⁾;

ATZĪSTOT, KA:

10. Eiropas Savienības ārpolitika pamatojas uz savstarpējas politiskas solidaritātes veidošanu dalībvalstu starpā, vispārēju interešu noteikšanu un arvien lielāku dalībvalstu darbību konvergenci;

⁽¹⁾ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

⁽²⁾ OV C 189, 15.6.2017., 38. lpp.

⁽³⁾ OV C 210, 30.6.2017., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 196, 8.6.2018., 20. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 460, 21.12.2018., 12. lpp.

⁽⁶⁾ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁽⁷⁾ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

11. Savienības rīcība kultūras jomā pamatojas uz ES kompetenci īstenot darbības, ar ko atbalsta, koordinē vai papildina dalībvalstu darbības;
12. kultūras daudzveidība un starpkultūru dialogs ir Eiropas Savienības vērtību neatņemama sastāvdaļa un tiem ir svarīga nozīme cilvēktiesību, mākslinieciskās brīvības, cieņas un tolerances pret citiem, savstarpējas sapratnes, konfliktu novēršanas, izlīguma un ekstrēmisma novēršanas veicināšanā, un tie sekmē demokratizāciju, labu pārvaldību un miermīlīgāku sabiedrību;
13. kultūra, pirmkārt un galvenokārt, ir vērtība pati par sevi, un tai ir pozitīva sociālekonomiskā ietekme, tā uzlabo dzīves kvalitāti un arvien vairāk tiek atzīta tās pozitīvā loma ārējās attiecībās;

TIECOTIES:

14. stiprināt ES ārpolitikas efektivitāti un ietekmi, integrējot starptautiskās kultūras attiecības savā ārpolitikas instrumentu klāstā, jo īpaši, raugoties ilgtermiņā;
15. uzlabot ES nostāju un darbību saskaņotību daudzpusējā līmenī, lai palielinātu ES kā vienota spēka efektivitāti starptautiskajās attiecībās, tostarp likvidējot šķēršļus visu attiecīgo ieinteresēto personu efektīvai darbībai;
16. veicināt savstarpēju mācīšanos, starpkultūru izpratni un uzticēšanos starp ES un tās partneriem ārējās attiecībās, vienlaikus palielinot vietējo kultūras nozaru iespējas būt par dzinējspēkiem iekļaujošai un ilgtspējīgai attīstībai, sociālajam un kultūras progresam un sekmējot kultūru daudzveidību, inovāciju un ekonomisko noturību;
17. savstarpēji stiprināt kultūras politiku, programmu un projektu ārējās dimensijas, kā arī ES un tās dalībvalstu starptautisko attiecību kultūras un radošo dimensiju, stiprinot starpnozaru sadarbību starp Savienības iestādēm, dalībvalstīm un Savienības iestāžu un dalībvalstu iekšienē;
18. meklēt sinerģijas un papildināmību starp darbībām, kuras trešajās valstīs uzsākusi ES un tās dalībvalstis, tostarp to diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības un EUNIC tīkli;

PIENĀCĪGI ŅEMOT VĒRĀ:

19. dalībvalstu, Komisijas un EĀDD attiecīgās kompetences sfēras, kā arī subsidiaritātes un papildināmības principus;

RESPEKTĒJOT:

20. kultūras daudzveidību, māksliniecisko brīvību un kultūras nozares neatkarību;

ATZĪSTOT VAJADZĪBU PĒC:

21. visaptverošas pieejas kultūrai, iekļaujot kultūras un radošās nozares, mākslu, zinātni, izglītību, tūrismu un kultūras mantojumu utt.;
22. kultūras priekšmetu nelikumīgas tirdzniecības novēršanas un apkarošanas arī turpmāk;
23. iekļaušanas: būtu jāveicina un jāatvieglo dalībvalstu iesaiste trešajās valstīs, tostarp tajās, kurās šīm dalībvalstīm nav diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības;
24. jauna dialoga gara, savstarpējas sapratnes un mācīšanās, kas ietver sadarbību ar vietējām ieinteresētajām personām un pilsonisko sabiedrību visos līmeņos (plānošana, izstrāde, īstenošana) un vienlīdzīgās pozīcijās, tiecoties īstenot augšupēju un uz personiskiem kontaktiem balstītu pieeju, nodrošināt izpausmes iespējas, dalību un līdzradīšanu vietējā līmenī;
25. decentralizētas pieejas, kuras dēļ ir nepieciešams pielāgot politiku un projektus vietējam kontekstam, vajadzībām un vēlmēm;
26. skaidrošanas un izpratnes veicināšanas, tostarp par to, kāda attiecīgi būtu loma un savstarpējās ekspektācijas ES iestādēm un dalībvalstīm, kā arī to diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām, kultūras institūtiem un tādiem tīkliem kā EUNIC, kā arī citām ieinteresētajām personām;
27. elastības attiecībā uz finanšu un administratīvo instrumentu izstrādi, lai atbalstītu arī maza un vidēja apjoma projektus un piemērotos vietējām spējām;

TĀDĒĻ, IZVEIDO ŠĀDU RĪCĪBAS SATVARU, AICINOT DALĪBVALSTIS:

28. attiecīgā gadījumā stiprināt sadarbību starp attiecīgajām ministrijām, jo īpaši kultūras un ārlietu ministrijām;
29. attiecīgā gadījumā turpināt attīstīt esošos tīklus zināšanu un kompetenču attīstībai un sekmēt apmaiņu starp akadēmiskajām aprindām un praktiķiem starptautisko attiecību jomā;
30. ES Padomes prezidentūras laikā izmantot iespēju tikties kultūras ministriju augstāko amatpersonu un ārlietu ministriju par kultūras jautājumiem atbildīgo augstāko amatpersonu neformālas sanāksmēs, lai analizētu un sekotu līdzi šīs stratēģiskās pieejas īstenošanai; tas notiktu papildus Padomes sanāksmēm un tās attiecīgo ģeogrāfisko un tematisko darba sagatavošanas struktūru sanāksmēm, kuras joprojām ir galvenās politisko norāžu sniedzējas, lēmumu veidotājas un lēmumu pieņēmējas;
31. stiprināt to dalību kopīgu vietējo kultūras stratēģiju un projektu sagatavošanā, īstenošanā, uzraudzībā un novērtēšanā trešās valstīs. *EUNIC* un sadarbība starp diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām varētu sniegt ieguldījumu šā mērķa sasniegšanā;

AICINOT KOMISIJU UN SAVIENĪBAS AUGSTO PĀRSTĀVI ĀRLIETĀS UN DROŠĪBAS POLITIKAS JAUTĀJUMOS:

32. izstrādājot un īstenojot esošos un turpmākos tematiskos un ģeogrāfiskos satvarus (piemēram, saistībā ar paplašināšanos, attīstību un EKP valstīm vai stratēģiskajiem partneriem), tajos iestrādāt šīs stratēģiskās pieejas principus un mērķus stiprināt sadarbību ar attiecīgajām Padomes struktūrām;
33. nodrošināt pienācīgo zinātību kultūras attiecību jomā;
34. nozīmēt kultūras kontaktpunktus un ES delegācijās nodrošināt adekvātas spējas kultūras jautājumos;
35. izveidot vienotu tīmekļa kontaktpunktu ar piekļuvi informācijai par ES politikām, programmām un darbībām, ko Komisija un EĀDD veic saistībā ar starptautiskajām kultūras attiecībām;
36. attiecīgā gadījumā iekļaut starptautisko kultūras attiecību aspektu periodiskajos ziņojumos par ārpolitikas darbībām un programmām, tostarp Globālās stratēģijas kontekstā;

AICINOT DALĪBVALSTIS, KOMISIJU UN SAVIENĪBAS AUGSTO PĀRSTĀVI ĀRLIETĀS UN DROŠĪBAS POLITIKAS JAUTĀJUMOS KATRU SAVĀ ATTIECĪGAJĀ KOMPETENCES JOMĀ UN PIENĀCĪGI ŅEMOT VĒRĀ SUBSIDIARITĀTES UN PAPILDINĀMĪBAS PRINCIPUS:

37. stiprināt sadarbību, sinerģijas un stratēģiskās norādes attiecībā uz to, kā vislabāk sekmēt starptautiskās kultūras attiecības, jo īpaši regulāri iesaistoties Padomei un tās attiecīgajām darba sagatavošanas struktūrām un īpašajām ekspertu grupām;
38. turpināt stiprināt kultūras lomu politikās un programmās, kas ietilpst ārējo attiecību satvarā, tostarp KĀDP;
39. saskaņā ar šīs stratēģiskās pieejas mērķiem veicināt sadarbību ar trešām valstīm un attiecīgajām starptautiskajām organizācijām, jo īpaši *UNESCO* un Eiropas Padomi;
40. palielināt centienus, lai panāktu vienotas ES nostājas daudzpusējos forumos un tīklos un attiecīgā gadījumā runātu vienā balsī par jautājumiem, kam ir ietekme uz starptautiskajām kultūras attiecībām;
41. atbalstīt centienus stiprināt kultūras kā horizontāla ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanas veicinātājfaktora nozīmi;
42. atvieglot mākslinieku un kultūras jomas profesionāļu mobilitāti starp ES un trešām valstīm, izmantojot atbilstīgās iestāžu sistēmas un tiesiskos regulējumus un atbalsta pasākumus;
43. attīstīt partnerības ar starptautiskajām organizācijām un institūcijām, kas sekmē kultūras un kultūras mantojuma lomu miera nodrošināšanai konflikta un pēckonflikta zonās;

44. pielikt īpašas pūles, lai īstenotu kopīgus projektus un kopīgas darbības trešās valstīs, pamatojoties uz vienotu stratēģisku redzējumu, ko vietējā līmenī izstrādājušas dalībvalstis, to diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības, to kultūras institūti, *EUNIC*, ES delegācijas un vietējās ieinteresētās personas; šajā nolūkā būtu jāizstrādā piemēroti satvari un instrumenti;
 45. labāk izmantot esošos forumus, mehānismus, tīklus un datubāzes, tostarp Kultūras diplomātijas platformu, lai dalītos ar informāciju un apmainītos ar labu praksi.
-

PIELIKUMS

Galvenie politikas atsauces dokumenti

- Hāgas konvencija par kultūras mantojuma aizsardzību bruņota konflikta gadījumā (1954),
 - UNESCO Konvencija par kultūras īpašuma nelikumīga importa, eksporta un īpašumtiesību nodošanas aizlieguma un novēršanas līdzekļiem (1970),
 - UNESCO Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1972),
 - UNESCO Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003),
 - UNESCO Konvencija par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu (2005),
 - Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam (2015),
 - Eiropas Padomes konvencijas par kultūru, arhitektūras mantojumu, arheoloģisko mantojumu, kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai un ainavu,
 - Padomes secinājumi par kultūras daudzveidības un kultūru dialoga sekmēšanu Eiropas Savienības un tās dalībvalstu ārējās attiecībās (2008. gada 20. novembris),
 - Padomes secinājumi par kultūru ES ārējās attiecībās ar uzsvaru uz kultūru attīstības sadarbībā (2015. gada 24. novembris),
 - Padomes secinājumi par Globālo Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju (2016. gada 17. oktobris).
-